

Публікація підготовлена в межах виконання завдань наукового дослідження відділу цифрових освітніх ресурсів Інституту професійної освіти НАПН України “Методичні засади розроблення та застосування цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі” (номер державної реєстрації 0124U000491, 2024-2025 рр.)

КОНКУРСНІ ЗАХОДИ ЯК ФОРМА РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ (НА ПРИКЛАДІ КОНКУРСУ «ПЛАНЕТА ІТ»)

Микола Пригодій¹, Лілія Лупаренко²

- 1 доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з наукової роботи Інституту професійної освіти НАПН України, <https://orcid.org/0000-0001-5351-0002>, e-mail: prygodii@ukr.net
- 2 кандидат педагогічних наук, старший дослідник, завідувач відділу цифрових освітніх ресурсів Інституту професійної освіти НАПН України, <https://orcid.org/0000-0002-4500-3155>, e-mail: lisoln1@gmail.com

Реферат:

Актуальність дослідження зумовлена потребою підвищення професійної активності педагогічних працівників в умовах цифровізації освіти та впровадження інноваційних підходів в освітній процес; конкурсний захід «Планета ІТ» виступає дієвим механізмом стимулювання розвитку цифрової компетентності, творчості та ініціативності викладачів; сприяє професійному зростанню педагогів, модернізації освітнього середовища, реалізації стратегічних завдань реформування української освіти, забезпеченню підготовки конкурентоспроможних фахівців.

Мета: обґрунтувати та розкрити особливості конкурсних заходів як ефективної форми розвитку професійної активності педагогічних працівників, зокрема шляхом визначення пріоритетів у розробленні цифрових освітніх ресурсів для конкурсного відбору на прикладі конкурсу «Планета ІТ».

Методи: аналіз психолого-педагогічної та науково-методичної літератури – для визначення позитивних і негативних аспектів конкурсних заходів як однієї з форм стимулювання професійної активності педагогів, опрацювання заявок учасників конкурсу, поданих через Google Forms – для кількісного представлення афіліації, посад й географії учасників та розподілу робіт за номінаціями, узагальнення – для формулювання висновків щодо пріоритетів педагогів у підготовці цифрових матеріалів для подання на конкурс.

Результати: розглянуто значення конкурсних заходів як форми розвитку професійної активності педагогічних працівників в умовах цифровізації освіти; з'ясовано, що сучасний викладач виступає не лише носієм знань, а й активним учасником інноваційних процесів, пов'язаних зі створенням цифрових ресурсів, методичною та науково-дослідною діяльністю; доведено, що конкурси виконують мотиваційну й інноваційну функції, однак потребують належної організації для уникнення ризиків надмірної конкуренції; приділено особливу увагу Всеукраїнському конкурсу «Планета ІТ», що сприяє підвищенню цифрової компетентності педагогів та модернізації освітнього середовища; подано аналіз результатів подання заявок на конкурс за динамікою, професійним складом учасників, географією та номінаціями.

Висновок: конкурсні заходи є значущим чинником розвитку професійної активності педагогічних працівників, оскільки сприяють формуванню мотивації до професійного зростання, розвитку методичної

компетентності, інноваційності та комунікативних умінь; водночас не виключені ризики формалізму, стресових навантажень та ефекту обмеженості без належного післяконкурсного супроводу; аналіз поданих на конкурс «Планета IT» у 2025 р. цифрових освітніх ресурсів, вказує на пріоритети педагогічних працівників щодо розроблення навчальних сайтів, блогів, платформ, електронних посібників та відеоуроків.

Ключові слова: форми розвитку професійної активності, конкурсні заходи; професійна активність; педагогічні працівники; «Планета IT»; цифрові освітні ресурси.

Вступ. У сучасних умовах стрімкої цифровізації освітнього середовища та переходу до нових форм організації навчання роль педагогічних працівників набуває особливого значення. Викладач вже не обмежується функцією передавача знань, а виступає активним учасником інноваційних процесів, що передбачають створення навчально-методичних матеріалів, використання цифрових технологій, участь у науково-дослідній, методичній та проєктній діяльності (Radkevych et al., 2023). Професійна активність педагогів проявляється через їхню ініціативність, творчий підхід, критичне мислення та прагнення до самовдосконалення. Ці характеристики стають важливими чинниками підвищення якості освітніх послуг, розвитку професійного потенціалу та формування конкурентоспроможного випускника, здатного ефективно працювати в умовах сучасного ринку праці (Pryhodii et al., 2023).

У професійно-педагогічній діяльності значну роль відіграють різноманітні механізми стимулювання, серед яких особливе місце займають *конкурсні заходи*. Вони спрямовані не лише на оцінювання та вияв професійної майстерності, а й на мотивацію педагогів до впровадження інноваційних практик, опанування сучасними цифровими технологіями, розроблення нових освітніх ресурсів і підвищення рівня професійної компетентності (Titova et al., 2023).

Особливої уваги заслуговують конкурси, спрямовані на розроблення цифрових освітніх ресурсів. Яскравим прикладом є **Всеукраїнський конкурс «Планета IT»** (<https://ivet.edu.ua/planeta-it-2025/>), метою якого є залучення педагогічних працівників закладів професійної та фахової передвищої освіти до створення цифрових навчальних матеріалів, формування інноваційної контент-бібліотеки та підвищення рівня цифрової компетентності викладачів (рис. 1) (Instytut profesiinoi osvity NAPN Ukrainy, 2025).

Рис. 1. Сторінка конкурсу «Планета IT» на сайті Інституту професійної освіти НАПН України

Участь у таких заходах дає змогу педагогам не лише демонструвати власні професійні досягнення, а й активно долучатися до процесів модернізації освітнього середовища, що є одним із ключових завдань сучасної української освіти.

В умовах реформування освітньої системи України, дослідження ролі конкурсних заходів у розвитку професійної активності педагогів набуває особливої актуальності. Зокрема наказ МОН України «Про внесення змін до Положення про атестацію педагогічних працівників» підкреслює значущість конкурсних заходів як одного з механізмів стимулювання професійної активності педагогів. Участь у конкурсах визнається офіційною підставою для позачергової атестації, що сприяє розвитку професійної майстерності, мотивації до впровадження інноваційних практик та підвищенню професійної компетентності педагогічних працівників (Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy, 2024).

Водночас конкурсні практики сприяють підвищенню престижу педагогічної професії, формуванню внутрішньої мотивації педагогів і створенню умов для інтеграції інноваційних підходів у освітній процес. Тому дослідження конкурсних заходів як чинника прояву та розвитку професійної активності педагогічних працівників, зокрема на прикладі конкурсів «Планета ІТ», є надзвичайно актуальним.

Джерела. У сучасних дослідженнях професійна активність трактується як здатність педагога до постійного вдосконалення власної діяльності, ініціювання інновацій, прийняття відповідальності за результати освітнього процесу. Дослідники підкреслюють, що професійна активність не зводиться лише до виконання посадових обов'язків, а передбачає ініціативність, самостійність і готовність до професійних викликів (Andriushchenko, 2023). У цьому контексті конкурсні заходи є особливо цінними, оскільки створюють умови для прояву саме цих характеристик – демонстрації педагогічної майстерності, розроблення авторських методик, обґрунтування власної позиції. У педагогічній науці конкурси розглядаються не лише як механізм відбору чи змагання, а як специфічна форма професійного розвитку (Petrenko, et al., 2021). Також слід наголосити, що участь у конкурсах сприяє формуванню навичок рефлексії, розвитку

творчого потенціалу, опануванню сучасних освітніх технологій (Masterkova, 2023).

Міжнародні дослідження доводять, що будь-яка форма професійного навчання, включно із змагальною, буде ефективною лише за умов її інтеграції в системний професійний розвиток (Tang & Shao, 2014). Це передбачає тривалість, практичну спрямованість, колегіальність, якісний зворотний зв'язок (Darling-Hammond et al., 2017), а також підготовку, реалізацію й оцінку (Şahinoğlu & Sağlam Arslan, 2023). Ключову роль у переліченому вище відіграють практичні дії, аналіз практик, спостереження та рефлексія, що можуть бути інтегровані у конкурсну діяльність педагогів.

Психолого-педагогічні дослідження вказують, що конкурси мають значний мотиваційний потенціал. Експериментально доведено, що конкуренція підсилює увагу, сприяє кращому запам'ятовуванню та підвищує рівень активності. У педагогічному середовищі це проявляється через прагнення педагогів удосконалювати свої методичні напрацювання, шукати нові технології, долучатися до обговорення результатів (DiMenichi & Tricomi, 2015). Водночас а роботі (Buunk & Brenninkmeijer, 2022) показано, що конкуренція серед педагогів має не лише стимулювальний, а й проблемний потенціал. Зокрема, впровадження системи ранжування педагогів спричиняє тривогу, небажану конкуренцію та зниження рівня співпраці між колегами. Аналіз реформ, спрямованих на підсилення конкуренції між закладами освіти, виявив, що змагання часто не призводить до підвищення якості навчання, а навпаки створює додатковий тиск на педагогів й негативно позначається на інших аспектах освітньої діяльності (Ladd & Fiske, 2003). Надмірна конкуренція в освітньому середовищі може не тільки стимулювати професійну активність, але й підривати довіру та культуру співпраці між педагогами.

Таким чином, мотиваційний ефект конкурсів є подвійним: він може сприяти розвитку професійної активності, але лише за умови конструктивної організації та підтримки учасників.

У науковому дискурсі виокремлюють кілька напрямів професійного зростання педагогів завдяки участі у конкурсах:

а) розвиток навичок методичної роботи (розробка авторських уроків, методичних матеріалів, використання ІКТ);

б) набуття досвіду рефлексії (уміння аналізувати власну діяльність, аргументувати педагогічні рішення);

в) удосконалення комунікаційних навичок (участь у публічних виступах, дискусіях, захисті власної позиції);

г) розвиток інноваційності (пошук нестандартних рішень, апробація нових методик).

Для того, щоб інноваційні практики педагогів справді були застосовані в класі, а не залишалися лише на рівні окремих навчальних засідань чи окремих вчителів, необхідно є підтримка після навчання. (Leshin et al., 2024). Виходячи з цього, можна припустити, що без системного післяконкурсного супроводу здобуті результати часто залишаються на рівні індивідуальних досягнень і не поширюються на ширший освітній простір.

Теоретичне узагальнення дає змогу стверджувати, що конкурси можуть розглядатися як складова системи професійного розвитку педагогів за умови інтеграції у ширші стратегії безперервного навчання, забезпечення якісного зворотного зв'язку та інституційного визнання результатів. Представлені результати подання матеріалів на конкурси дають змогу описати пріоритети педагогів у підготовці цифрових матеріалів, визначити, які рубрики користуються найбільшою популярністю, а також простежити, які з них є пріоритетними для вчителів.

Мета дослідження: обґрунтувати та розкрити особливості конкурсних заходів як ефективної форми розвитку професійної активності педагогічних працівників, зокрема шляхом визначення пріоритетів у розробленні цифрових освітніх ресурсів для конкурсного відбору на прикладі конкурсу «Планета ІТ».

Методи дослідження. Аналіз психолого-педагогічної та науково-методичної літератури – для визначення позитивних і негативних аспектів конкурсних заходів як одного з механізмів стимулювання професійної активності педагогів, *опрацювання заявок учасників конкурсу, поданих через Google Forms* – для кількісного

представлення афіліації, посад й географії учасників та розподілу робіт за номінаціями, *узагальнення* – для формулювання висновків щодо пріоритетів педагогів у підготовці цифрових матеріалів для подання на конкурс.

Результати й обговорення. «Планета ІТ» – це Всеукраїнський конкурс на кращий цифровий освітній ресурс, який заснований та щорічно проводиться на базі Інституту професійної освіти НАПН України за сприяння директорату професійної освіти Міністерства освіти і науки України.

Метою проведення заходу є а) виявлення кращого досвіду створення інноваційних освітніх продуктів у системі професійної та фахової передвищої освіти на основі цифрових технологій; б) популяризація цифрових освітніх ресурсів; в) актуалізація інтелектуальних і творчих здібностей педагогічних працівників системи професійної та фахової передвищої освіти.

З огляду на вказане вище організаторами було визначено низку першочергових завдань, а саме:

- підвищити мотивацію педагогів закладів професійної освіти до розроблення й використання цифрових освітніх ресурсів в освітньому процесі;

- створити колекцію таких конкурсних робіт;

- забезпечити доступність матеріалів навчального призначення для студентів й педагогів закладів професійної та фахової передвищої освіти України. (Instytut profesijnoi osvity NAPN Ukrainy, 2025).

15 вересня 2025 року завершився перший етап Конкурсу – подання заявок. Сумарно оргкомітет отримав **214 робіт** у таких номінаціях, як навчальні посібники; підручники; електронні словники та довідники; відеоуроки; навчальні сайти, блоги, платформи. Активність педагогічних працівників змінювалась від місяця до місяця: у травні подано 39 заявок, у червні – 26, у липні – 19, у серпні – 22. Найбільше конкурсантів доєдналося у вересні – **108 заявок** (рис. 2).

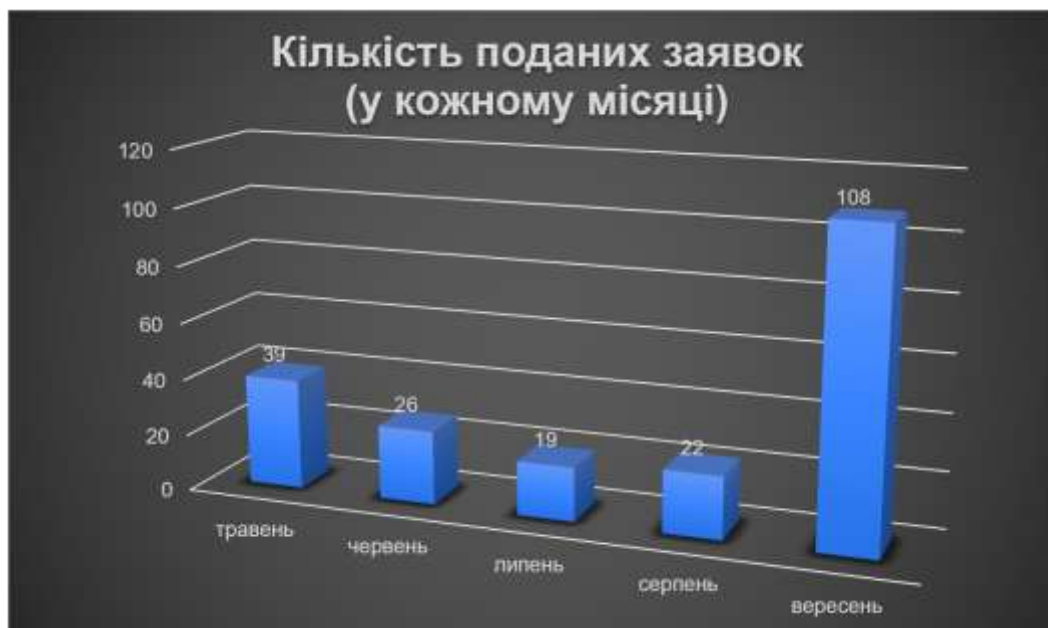

Рис. 2. Динаміка подання робіт на конкурс (травень-вересень 2025)

Авторами робіт стали переважно викладачі (186 осіб) закладів професійної освіти (рис. 3). Також свої напрацювання надіслали

майстри виробничого навчання (31), методисти (8), заступники директорів (6), практичні психологи (4) та в.о. директора (1).

Рис. 3. Розподіл кількості робіт за посадами конкурсантів

Сумарно вони представили понад **93 заклади** професійної та фахової передвищої

освіти. Установи, звідки подано 3 і більше заявок представлено на діаграмі рис. 4.

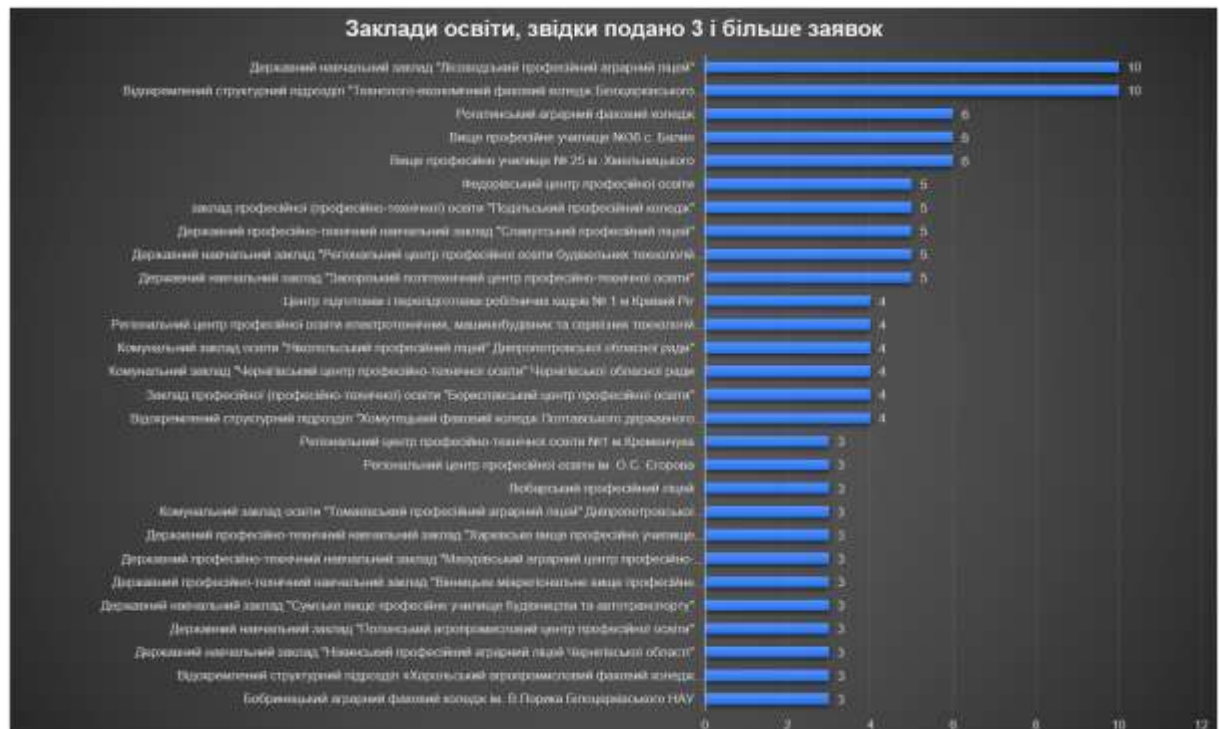

Рис. 4. Кількість робіт, подана закладами професійної освіти

Географія учасників охопила різні куточки України (рис. 5), зокрема найбільша активність спостерігалась у таких регіонах, як

Хмельницька (48 заявок) та Дніпропетровська області (22).

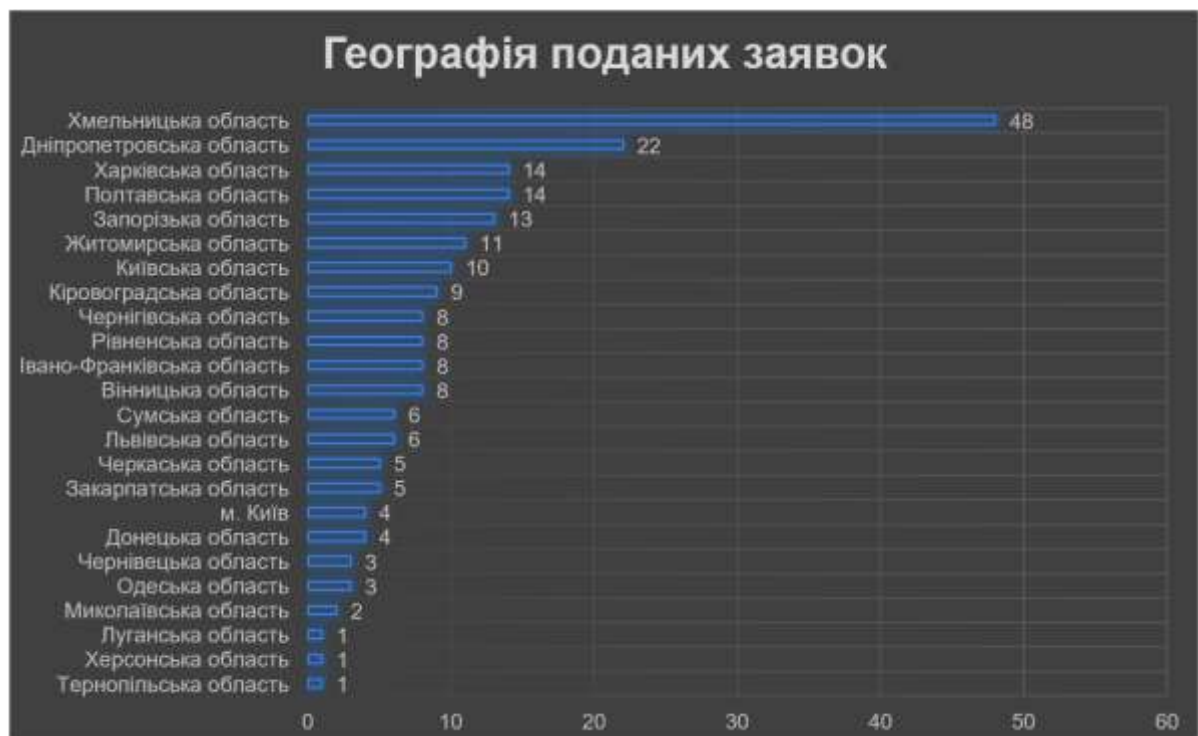
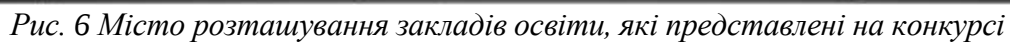

Рис. 5. Географія учасників конкурсу

Особливо цінним є те, що, попри умови воєнного стану, доєдналися й учасники з

Донецької, Луганської, Херсонської та Миколаївської областей.

- навчальні сайти, блоги та платформи – 79.

- Слід зауважити, що у разі потреби програмний комітет залишав за собою право змінювати номінацію роботи, якщо за назвою, типом, описом або змістом вона відповідала такій.

розглянуть творчий вклад авторів у реалізацію цифрових освітніх ресурсів, якість і складність технічного виконання й обґрунтованість вибору використаних цифрових технологій. Неабияке значення буде приділено якості візуального оформлення, зокрема загальному візуальному стилю, дизайну елементів оформлення роботи, дружності інтерфейсу та зручності користування.

68

Журі очолює директор Інститут професійної освіти НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України **Валентина Радкевич**. Якісний склад команди експертів представлений 3 докторами наук, професорами, зокрема 2 дійсними членами (академіками) НАПН України та 1 членом-кореспондентом НАПН України, 4 кандидатами наук, 2 докторами філософії, 2 науковими співробітниками та головним спеціалістом відділу змісту освіти Директорату професійної освіти Міністерства освіти і науки України.

Починаючи з 2025 р., за бажанням конкурсантів, усі відомості про подані навчальні сайти, блоги, платформи, посібники та відеоуроки, а також сторінки про їхніх авторів, будуть розміщені на сайті «Педагог-новатор» (<https://innovation.ivet.edu.ua/>), створений і підтримуваний фахівцями Інституту професійної освіти НАПН України як інноваційна контент-бібліотека цифрових освітніх ресурсів.

Кращі конкурсні роботи, що отримають дипломи I ступеню, будуть рекомендовані для розміщення на Всеукраїнській платформі дистанційного та змішаного навчання здобувачів освіти «Професійна освіта онлайн» (<https://profosvita.online/>), яка розроблена на замовлення Міністерства освіти і науки України за підтримки Міжнародної організації праці (International Labour Organization).

Висновки. Проведений аналіз свідчить, що конкурсні заходи є значущим чинником розвитку професійної активності педагогічних працівників, оскільки сприяють формуванню мотивації до професійного зростання, розвитку методичної компетентності, інноваційності та комунікативних умінь. Участь у конкурсах стимулює формування професійних спільнот і поширення педагогічних інновацій. Водночас дослідження вказують на ризики формалізму, стресових навантажень та обмеженості ефекту без належного післяконкурсного супроводу. Аналіз поданих на конкурс «Планета IT» у 2025 р. цифрових освітніх ресурсів, свідчить про те, що пріоритетними для педагогічних працівників є розроблення навчальних сайтів, блогів, платформ, посібників та відеоуроків. Значно менше уваги педагоги приділяють розробленню електронних словників, довідників та підручників.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розробленні системи критеріїв і показників для оцінювання якості поданих на конкурс цифрових освітніх ресурсів кожного типу, матриці оцінювання, що надає можливість журі виставляти бали (від 0 до 5) й формувати підсумкову оцінку з урахуванням вагових коефіцієнтів кожного показника, а також формування рекомендацій для педагогічних працівників щодо розроблення конкурсних робіт на основі отриманих результатів проведення «Планети IT» у 2025 р.

Список посилань:

Radkevych, V., Pryhodii, M., Kruchek, V., Voronina-Pryhodii, D., & Kravets, S. (2023). Standardisation of vocational teacher training in Ukraine. *Professional Pedagogics*, 1(26), 94–102. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2023.26.94-102>

Пригодій, М. А., Гуржій, А. М., Гуменний, О. Д., Голуб, І. І., Пригалінська, Т. Г., & Волошин, А. М. (2023). *Цифрові технології професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників у воєнний та повоєнний час: навчально-методичний посібник*. ІПО НАПН України. <https://doi.org/10.32835/978-617-95325-9-7/2023>

Інститут професійної освіти НАПН України. (2025). *Планета «IT» – 2025*. <https://ivet.edu.ua/planeta-it-2025/>

Тітова, О. А., Лузан, П. Г., Пащенко, Т. М., Мося, І. А., Остапенко, А. В., & Ямковий, О. Ю. (2023). *Система розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів в умовах пандемії, воєнного та повоєнного часу* (за наук. ред. О. А. Тітової). ІПО НАПН України. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738694>

Міністерство освіти і науки України. (2024). *Про внесення змін до Положення про атестацію педагогічних працівників* (Наказ від 10 вересня 2024 р. № 1277). <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/672c7405e672c7405eefb9919756625.pdf>

Андрющенко, Т. К. (ред.). (2023). *Професійний розвиток педагога в контексті викликів сьогодення: збірник наукових статей за матеріалами I Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Черкаси, 19 квітня 2023 р.)*. КНЗ «ЧОППОП ЧОР». <https://bit.ly/4gWb5yn>

Петренко, Л. М., Султанова, Л. Ю., Олешко, П. С., Купрієвич, В. О., Паздрій, В. Я., Антонюк, Л. А., Гуменний, О. Д., Савченко, С. О., & Фурман, О. М. (2021). *Професійний розвиток педагогічних і науково-педагогічних працівників в умовах відкритої освіти: освітні практики: методичні рекомендації* (за наук. ред. Л. М. Петренко). Волиньполіграф. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/725123>

Мастеркова, Т. В. (2023). Фахові конкурси як чинник розвитку професійної компетентності педагогів. *Імідж сучасного педагога*, 3(192), 15–19. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-3\(192\)-15-19](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-3(192)-15-19)

Darling-Hammond, L., Hyler, M. E., & Gardner, M. (2017). *Effective teacher professional development* (with assistance from D. Espinoza). Learning Policy Institute. [https://learningpolicyinstitute.org/media/476/download?inline&file=Effective Teacher Professional Development REPORT.pdf](https://learningpolicyinstitute.org/media/476/download?inline&file=Effective_Teacher_Professional_Development_REPORT.pdf)

Tang, X., & Shao, F. (2014). On the evolution of a lesson: Group preparation for teaching contest as teacher professional development activity for Chinese elementary science teachers. *Journal of Science Education and Technology*, 23(2), 252–266. <https://doi.org/10.1007/s10956-013-9454-8>

Şahinoğlu, A., & Sağlam Arslan, A. (2023). Examining of teachers' practices supported by mentoring applications. *Continuing Professional Education: Theory and Practice*, 77(4), 66–87. <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2023.4.6>

DiMenichi, B. C., & Tricomi, E. (2015). The power of competition: Effects of social motivation on attention, sustained physical effort, and working memory. *Frontiers in Psychology*, 6, Article 1282. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.01282>

Ladd, H. F., & Fiske, E. B. (2003). Does competition improve teaching and learning? Evidence from New Zealand. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 25(1), 97–112. <https://doi.org/10.3102/01623737025001095>

Buunk, A. P., & Brenninkmeijer, V. (2022). Burnout, social comparison orientation and the responses to social comparison among teachers in The Netherlands. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(20), 13139. <https://doi.org/10.3390/ijerph192013139>

Leshin, M., LaMar, T., & Boaler, J. (2024). Teachers' mixed implementation of mindset mathematics practices during and after a novel approach to teacher learning. *Education Sciences*, 14(11), 1229. <https://doi.org/10.3390/educsci14111229>

Переклад і транслітерація

Radkevych, V., Pryhodii, M., Kruchek, V., Voronina-Pryhodii, D., & Kravets, S. (2023). Standardisation of vocational teacher training in Ukraine. *Professional Pedagogics*, 1(26), 94–102. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2023.26.94-102>, [in English].

Pryhodii, M. A., Hurzhii, A. M., Humennyi, O. D., Holub, I. I., Pryhalinska, T. H., & Voloshyn, A. M. (2023). *Tsyfrovi tekhnolohii profesiinoi pidhotovky maibutnikh kvalifikovanykh robitnykiv u voiennyi ta povoiennyi chas: navchalno-metodychnyi posibnyk [Digital technologies for the professional training of future skilled workers in wartime and post-war period: a teaching and methodological manual]*. IPO NAPN Ukrainy. <https://doi.org/10.32835/978-617-95325-9-7/2023>, [in Ukrainian].

Instytut profesiinoi osvity NAPN Ukrainy. (2025). *Planeta «IT» – 2025*. <https://ivet.edu.ua/planeta-it-2025/>, [in Ukrainian].

Titova, O. A., Luzan, P. H., Pashchenko, T. M., Mosia, I. A., Ostapenko, A. V., & Yamkovyi, O. Yu. (2023). *Systema rozvytku profesiinoi kompetentnosti pedahohichnykh pratsivnykiv fakhovykh koledzhiv v umovakh pandemii, voiennoho ta povoiennoho chasu [System of professional competence development of vocational college teachers in pandemic, wartime, and post-war conditions]* (O. A. Titova, Ed.). IPO NAPN Ukrainy. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738694>, [in Ukrainian].

Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy. (2024). *Pro vnesennia zmin do Polozhennia pro atestatsiiu pedahohichnykh pratsivnykiv [On amendments to the Regulation on the attestation of pedagogical workers]*

(Nakaz vid 10 veresnia 2024 r. № 1277). <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/672/c74/05e/672c7405eefb9919756625.pdf>, [in Ukrainian].

Andriushchenko, T. K. (Ed.). (2023). *Profesijnyi rozvytok pedahoha v konteksti vyklykiv siohodennia: zbirnyk naukovykh statei za materialamy I Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii [Professional development of the teacher in the context of contemporary challenges: collection of scientific articles based on the materials of the first all-Ukrainian scientific and practical conference]* (Cherkasy, 19 kvitnia 2023 r.). KNZ «CHOIPOPP CHOR». <https://bit.ly/4gWb5yn>, [in Ukrainian].

Petrenko, L. M., Sultanova, L. Yu., Oleshko, P. S., Kuprievych, V. O., Pazdrii, V. Ya., Antonyuk, L. A., Humennyi, O. D., Savchenko, S. O., & Furman, O. M. (2021). *Profesijnyi rozvytok pedahohichnykh i naukovo-pedahohichnykh pratsivnykiv v umovakh vidkrytoi osvity: osvitni praktyky: metodychni rekomendatsii [Professional development of pedagogical and scientific-pedagogical workers in the context of open education: Educational practices: Methodological recommendations]* (L. M. Petrenko, Ed.). Volynpolihraf. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/725123>, [in Ukrainian].

Masterkova, T. V. (2023). Fakhovi konkursy yak chynnyk rozvytku profesiinoi kompetentnosti pedahohiv [Professional competitions as a factor in the development of teachers' professional competence]. *Imidzh suchasnoho pedahoga [Image of the Modern Teacher]*, 3(192), 15–19. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-3\(192\)-15-19](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-3(192)-15-19), [in Ukrainian].

Darling-Hammond, L., Hyler, M. E., & Gardner, M. (2017). *Effective teacher professional development (with assistance from D. Espinoza)*. Learning Policy Institute. https://learningpolicyinstitute.org/media/476/download?inline&file=Effective_Teacher_Professional_Development_REPORT.pdf, [in English].

Tang, X., & Shao, F. (2014). On the evolution of a lesson: Group preparation for teaching contest as teacher professional development activity for Chinese elementary science teachers. *Journal of Science Education and Technology*, 23(2), 252–266. <https://doi.org/10.1007/s10956-013-9454-8>, [in English].

Şahinoğlu, A., & Sağlam Arslan, A. (2023). Examining of teachers' practices supported by mentoring applications. *Continuing Professional Education: Theory and Practice*, 77(4), 66–87. <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2023.4.6>, [in English].

DiMenichi, B. C., & Tricomi, E. (2015). The power of competition: Effects of social motivation on attention, sustained physical effort, and working memory. *Frontiers in Psychology*, 6, Article 1282. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.01282>, [in English].

Ladd, H. F., & Fiske, E. B. (2003). Does competition improve teaching and learning? Evidence from New Zealand. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 25(1), 97–112. <https://doi.org/10.3102/01623737025001095>, [in English].

Buunk, A. P., & Brenninkmeijer, V. (2022). Burnout, social comparison orientation and the responses to social comparison among teachers in The Netherlands. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(20), 13139. <https://doi.org/10.3390/ijerph192013139>, [in English].

Leshin, M., LaMar, T., & Boaler, J. (2024). Teachers' mixed implementation of mindset mathematics practices during and after a novel approach to teacher learning. *Education Sciences*, 14(11), 1229. <https://doi.org/10.3390/educsci14111229>, [in English].

COMPETITIVE EVENTS AS A FORM OF DEVELOPMENT THE TEACHERS' PROFESSIONAL ACTIVITY (ON THE EXAMPLE OF THE "PLANET IT" COMPETITION)

Mykola Pryhodii¹, Liliia Luparenko²

- 1 Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Deputy Director for Scientific Work, Institute of Vocational Education of the NAES of Ukraine, <https://orcid.org/0000-0001-5351-0002>, e-mail: prygodii@ukr.net
- 2 PhD in Education, Senior Researcher, Head of Department of Digital Educational Resources, Institute of Vocational Education of the NAES of Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-4500-3155>, e-mail: lisoln1@gmail.com

Abstract

The *relevance* of the study is determined by the need to increase the professional activity of teaching staff in the context of the digitalisation of education and the introduction of innovative approaches to the learning process. Competitions, in particular «Planet IT», are an effective mechanism for stimulating the development of digital competence, creativity, and initiative among teachers. They contribute not only to the professional growth of teachers, but also to the modernisation of the educational environment, which is in line with the strategic objectives of reforming Ukrainian education and ensuring the training of competitive specialists.

Objective: to substantiate and reveal the features of competitive events as an effective form of developing the teachers' professional activity by determining priorities in the development of digital educational resources for competitive selection using the example of the "Planet IT" competition.

Methods: *analysis* of psychological, pedagogical, scientific, and methodological literature to identify the positive and negative aspects of competitive events as a form of stimulating professional activity among educators; *processing* of competition entries submitted via Google Forms to quantitatively represent the affiliation, positions and geography of participants and distribution of works by nominations; *generalisation* – to formulate conclusions about the priorities of teachers in preparing digital materials for submission to the competition.

Results: The significance of competitive events as a form of development of professional activity among teaching staff in the context of the digitalisation of education is considered. It is emphasised that modern teachers are not only bearers of knowledge, but also active participants in innovative processes related to the creation of digital resources, methodological and research activities. It has been proven that competitions perform motivational and innovative functions but require proper organisation to avoid the risks of excessive competition. Particular attention is paid to the All-Ukrainian competition «Planet IT», which contributes to the improvement of teachers' digital competence and the modernisation of the educational environment. The article analyses the results of applications for the competition in terms of dynamics, professional composition of participants, geography, and nominations.

Conclusion: Competitive events are a significant factor in the development of professional activity among teaching staff, as they contribute to the formation of motivation for professional growth, the development of methodological competence, innovation, and communication skills. At the same time, the risks of formalism, stress, and the effect of limitation without proper post-competition support cannot be ruled out.

An analysis of digital educational resources submitted to the «Planet IT» competition in 2025 shows that teachers prioritise the development of educational websites, blogs, platforms, electronic manuals, and video lessons. Teachers pay significantly less attention to the development of electronic dictionaries, reference books and textbooks.

Keywords: *competitive events; professional activity; teaching staff; «Planet IT»; digital educational resources.*

Стаття надійшла до редакції: 11 Березня 2025

Прийнято до друку: 07 Серпня 2025